



Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 3ης Δεκεμβρίου 2015*

«Αίτηση αναιρέσεως — Περιφερειακή πολιτική — Περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΠΕΠ) για την περιοχή της Puglia (Ιταλία) εντασσόμενο στον στόχο 1 (2000-2006) — Μείωση της κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής η οποία είχε αρχικώς χορηγηθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»

Στην υπόθεση C-280/14 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 9 Ιουνίου 2014,

Ιταλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον P. Gentili, avvocato dello Stato,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις D. Recchia και A. Steiblyté, με τόπο επιδόσεων το Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz (εισηγητή), πρόεδρο του τετάρτου τμήματος, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, D. Šváby, A. Rosas, E. Juhász και C. Vajda, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: L. Carrasco Marco, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 13ης Μαΐου 2015,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

Απόφαση

- 1 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Ιταλική Δημοκρατία ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 28ης Μαρτίου 2014, Ιταλία κατά Επιτροπής (T-117/10, EU:T:2014:165, στο εξής: ανααιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως C(2009) 10350 τελικό της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 2009, περί μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Αναπτύξεως η οποία είχε χορηγηθεί στην Ιταλική Δημοκρατία κατ' εφαρμογήν της αποφάσεως C(2000) 2349 της Επιτροπής, της 8ης Αυγούστου 2000, περί εγκρίσεως του περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος (ΠΕΠ) Puglia, για την περίοδο 2000-2006, βάσει του στόχου 1 (στο εξής: επίδικη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Το άρθρο 38, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΕ L 161, σ. 1), ορίζει τα ακόλουθα:

«Με την επιφύλαξη της ευθύνης της Επιτροπής για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τα κράτη μέλη φέρουν την ευθύνη σε πρώτο βαθμό για τον δημοσιονομικό έλεγχο των παρεμβάσεων. Για το σκοπό αυτό, λαμβάνουν ιδίως τα ακόλουθα μέτρα:

- α) εξακριβώνουν ότι έχουν δημιουργηθεί και εφαρμόζονται συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων·
- β) διαβιβάζουν στην Επιτροπή περιγραφή των συστημάτων αυτών·
- γ) διασφαλίζουν ότι η διαχείριση των παρεμβάσεων γίνεται σύμφωνα με το σύνολο των εφαρμοστέων κοινοτικών κανόνων και ότι τα κονδύλια που τίθενται στη διάθεσή τους χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης·

[...]».

- 3 Κατά το άρθρο 39, παράγραφοι 1 έως 3, του κανονισμού αυτού:

«1. Τα κράτη μέλη φέρουν κατά πρώτο λόγο την ευθύνη για τη δίωξη των παρατυπιών, ενεργώντας κατόπιν αποδείξεων για οιαδήποτε μείζονα τροποποίηση επηρεάζει τη φύση ή τους όρους εφαρμογής ή ελέγχου μιας παρέμβασης, και πραγματοποιώντας τις αναγκαίες δημοσιονομικές διορθώσεις.

Το κράτος μέλος πραγματοποιεί τις δημοσιονομικές διορθώσεις που απαιτούνται σε σχέση με την επί μέρους ή τη συστηματικής φύσεως παρατυπία. Οι διορθώσεις που πραγματοποιούνται από το κράτος μέλος συνίστανται σε ολική ή μερική κατάργηση της σχετικής κοινοτικής συμμετοχής. [...]

2. Αν, μετά την ολοκλήρωση των αναγκαίων επαληθεύσεων, η Επιτροπή διαπιστώνει:

[...]

- γ) ότι υφίστανται σοβαρές ελλείψεις στα συστήματα διαχείρισης ή ελέγχου, ικανές να προκαλέσουν ανωμαλίες συστηματικής φύσεως,

η Επιτροπή αναστέλλει τις σχετικές ενδιάμεσες πληρωμές και, αφού εκθέσει τους λόγους, ζητεί από το κράτος μέλος να υποβάλει τις παρατηρήσεις του και, αν απαιτείται, να προβεί σε διορθώσεις εντός τακτής προθεσμίας.

Εάν το κράτος μέλος έχει αντιρρήσεις σχετικά με τις παρατηρήσεις που διατύπωσε η Επιτροπή, το κράτος μέλος καλείται σε ακρόαση από την Επιτροπή, κατά την οποία οι δύο πλευρές, σε συνεργασία βασιζόμενη στην εταιρική σχέση, καταβάλλουν προσπάθειες για την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα που πρέπει να συναχθούν από αυτές.

3. Μετά την εκπνοή της προθεσμίας που τάσσει η Επιτροπή, εάν δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία και εάν το κράτος μέλος δεν έχει προβεί στις διορθώσεις, και λαμβάνοντας υπόψη τις τυχόν παρατηρήσεις του κράτους μέλους, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει εντός τριών μηνών:

[...]

β) να πραγματοποιήσει τις απαιτούμενες δημοσιονομικές διορθώσεις, καταργώντας εν όλω ή εν μέρει τη συμμετοχή των Ταμείων στη συγκεκριμένη παρέμβαση.

Όταν αποφασίζει για το ποσό μιας διόρθωσης, η Επιτροπή, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνει υπόψη τη φύση της παρατυπίας ή της τροποποίησης, καθώς και την έκταση και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις των ελλείψεων που διαπιστώθηκαν στα συστήματα διαχείρισης ή ελέγχου των κρατών μελών.

[...]»

4 Το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) 438/2001 της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 2001, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 του Συμβουλίου όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των παρεμβάσεων των διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΕ L 63, σ. 21), ορίζει τα εξής:

«Τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου περιλαμβάνουν διαδικασίες για την επαλήθευση της των παραδοτέων προϊόντων και των υπηρεσιών που χρηματοδοτούνται, της πραγματοποίησης της απαιτούμενης δαπάνης, της συμμόρφωσης με τους όρους της σχετικής απόφασης της Επιτροπής βάσει του άρθρου 28 του κανονισμού [...] 1260/1999 και με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες [...]

Οι διαδικασίες αυτές απαιτούν την τήρηση εγγράφων σχετικά με τις επιτόπιες επαληθεύσεις των επιμέρους πράξεων. Αυτά τα έγγραφα αναφέρουν την πραγματοποιηθείσα εργασία, τα πορίσματα των επιθεωρήσεων και τα μέτρα που έχουν ληφθεί ως επακόλουθο των τυχόν αποκλίσεων. Σε περίπτωση που ο φυσικός ή ο διοικητικός έλεγχος δεν είναι διεξοδικός, αλλά δειγματοληπτικός, τα έγγραφα αυτά θα αναφέρουν τις επιλεχθείσες πράξεις και θα περιγράφουν την δειγματοληπτική μέθοδο.»

5 Το άρθρο 8 του ως άνω κανονισμού έχει ως εξής:

«Η αρχή διαχείρισης ή η αρχή πληρωμής τηρεί λογιστική των ποσών που πρέπει να ανακτώνται από ήδη πραγματοποιηθείσες πληρωμές κοινοτικής συνδρομής, και εξασφαλίζει ότι τα εν λόγω ποσά ανακτώνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Μετά από την ανάκτηση, η αρχή πληρωμής καταβάλει τις ανακτηθείσες παράτυπες δαπάνες προσαυξημένες με τόκους υπερημερίας αφαιρώντας τα σχετικά ποσά από την επόμενη δήλωση δαπανών και αίτηση πληρωμής προς την Επιτροπή. Εφόσον αυτό δεν επαρκεί, πραγματοποιεί επιστροφή χρημάτων στην Κοινότητα. [...]»

6 Το άρθρο 9 του ως άνω κανονισμού, με τίτλο «Πιστοποίηση των δαπανών», προβλέπει ότι τα πιστοποιητικά των ενδιάμεσων και τελικών δηλώσεων δαπανών συντάσσονται από πρόσωπο ή υπηρεσία της αρχής πληρωμής, που είναι λειτουργικά ανεξάρτητο από τις υπηρεσίες που εγκρίνουν πληρωμές. Επιπροσθέτως, το ως άνω άρθρο ορίζει, μεταξύ άλλων, τους ελέγχους στους οποίους η αρχή αυτή πρέπει να προβεί πριν από την πιστοποίηση τέτοιων δηλώσεων δαπανών.

- 7 Το άρθρο 10 του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Δειγματοληπτικοί έλεγχοι πράξεων», ορίζει τα εξής:
- «1. Τα κράτη μέλη διοργανώνουν, στη βάση κατάλληλου δείγματος, ελέγχους των πράξεων, οι οποίοι αποσκοπούν:
- α) την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου·
 - β) την επιλεκτική επαλήθευση, επί τη βάση της ανάλυσης κινδύνων, των δηλώσεων δαπανών που πραγματοποιούνται στα αντίστοιχα επίπεδα.
2. Οι έλεγχοι που διενεργούνται πριν από την περάτωση της παρέμβασης καλύπτουν τουλάχιστον το 5 % της συνολικής επιλέξιμης δαπάνης και βασίζονται σε αντιπροσωπευτικό δείγμα εγκεκριμένων πράξεων, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της παραγράφου 3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την ομαλή κατανομή των ελέγχων καθ' όλη τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Εξασφαλίζουν σαφή διαχωρισμό λειτουργιών μεταξύ αυτών των ελέγχων και της υλοποίησης ή πληρωμής των πράξεων.
3. Η επιλογή του δείγματος των πράξεων που θα υποβληθεί σε ελέγχους πρέπει να λαμβάνει υπόψη:
- α) η ανάγκη να ελεγχθεί κατάλληλος συνδυασμός ειδών και μεγεθών των ενεργειών·
 - β) κάθε ενδεχόμενο παράγοντα κινδύνου που θα έχει επισημανθεί από εθνικούς ή κοινοτικούς ελέγχους·
 - γ) τη συγκέντρωση πράξεων στα πλαίσια ορισμένων ενδιάμεσων φορέων ή ορισμένων τελικών δικαιούχων, ούτως ώστε οι κυριότεροι ενδιάμεσοι φορείς και οι κυριότεροι τελικοί δικαιούχοι να υπόκεινται σε τουλάχιστον ένα έλεγχο πριν από την περάτωση κάθε παρέμβασης.»

Ιστορικό της διαφοράς

- 8 Με την απόφαση C(2000) 2349, της 8ης Αυγούστου 2000, η Επιτροπή ενέκρινε το περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΠΕΠ) Puglia, για την περίοδο 2000-2006, βάσει του στόχου 1 (στο εξής: ΠΕΠ Puglia) και διέθεσε στις ιταλικές αρχές ποσόν ύψους 1 721 827 000 ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).
- 9 Κατά το έτος 2007, η Επιτροπή διεξήγαγε ελέγχους των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζονται από τις αρμόδιες για το πρόγραμμα αυτό αρχές και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι αυτές δεν είχαν θεσπίσει συστήματα διαχείρισης και ελέγχου τα οποία να διασφαλίζουν χρηστή οικονομική διαχείριση της επιδοτήσεως του ΕΤΠΑ και ότι τα εφαρμοζόμενα συστήματα δεν ήταν σε θέση να διασφαλίσουν αρκούντως την ακρίβεια, την κανονικότητα και την επιλεξιμότητα των αιτήσεων πληρωμής.
- 10 Εκτιμώντας ότι η Ιταλική Δημοκρατία δεν είχε συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπείχε δυνάμει των άρθρων 4 και 8 έως 10 του κανονισμού 438/2001 και ότι οι καταγραφείσες ελλείψεις στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου ήταν ικανές να προκαλέσουν ανωμαλίες συστηματικής φύσεως, η Επιτροπή ανέστειλε, με την απόφαση C(2008) 3340, της 1ης Ιουλίου 2008, τις ενδιάμεσες πληρωμές του ΕΤΠΑ για το ΠΕΠ Puglia. Η Επιτροπή έταξε στην Ιταλική Δημοκρατία προθεσμία τριών μηνών για να διενεργήσει ελέγχους και να προβεί στις αναγκαίες διορθώσεις προκειμένου να διασφαλίσει ότι μόνον οι επιλέξιμες δαπάνες θα καλύπτονταν από την επιδότηση του ΕΤΠΑ.
- 11 Στο πλαίσιο ελέγχου διενεργηθέντος τον Ιανουάριο του 2009, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι απαιτήσεις που είχαν διατυπωθεί με την ως άνω απόφαση δεν είχαν ικανοποιηθεί μέσα στις ταχθείσες προθεσμίες. Οι ελεγκτές της Ένωσης διαπίστωσαν σειρά παρατυπιών όσον αφορά τους ελέγχους της διαχειριστικής αρχής δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού 438/2001 (στο εξής: έλεγχοι πρώτου

επιπέδου), τη λειτουργία της αρχής πληρωμών και τους ελέγχους που διενεργήθηκαν από τον οργανισμό ελέγχου δυνάμει του άρθρου 10 του κανονισμού 438/2001 (στο εξής: έλεγχοι δευτέρου επιπέδου). Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν παρέχονταν εύλογα εχέγγυα ότι τα συστήματα διαχείρισεως και ελέγχου του ΠΕΠ Puglia θα καθιστούσαν δυνατή την αποτελεσματική διασφάλιση της νομιμότητας, της κανονικότητας και της ακρίβειας των δηλούμενων δαπανών, για την περίοδο μεταξύ της ενάρξεως της προγραμματικής περιόδου και της ημερομηνίας αναστολής των ενδιάμεσων πληρωμών.

- 12 Με ηλεκτρονικό μήνυμα της 3ης Απριλίου 2009, η Επιτροπή γνωστοποίησε τα συμπεράσματά της στις ιταλικές αρχές, ενημερώνοντάς τες ότι σκόπευε να προτείνει διόρθωση της χρηματοδοτικής συνδρομής κατά 10%, λαμβανομένων υπόψη των δαπανών οι οποίες δηλώθηκαν στο πλαίσιο του οικείου προγράμματος έως την ημερομηνία αναστολής των ενδιάμεσων πληρωμών. Η Ιταλική Δημοκρατία αντιτάχθηκε στην εφαρμογή αυτής της κατ' αποκοπήν διορθώσεως και ζήτησε την άρση της αναστολής των ενδιάμεσων πληρωμών. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 39, παράγραφος 2, του κανονισμού 1260/1999, στις 30 Σεπτεμβρίου 2009 έλαβε χώρα ακρόαση.
- 13 Με την επίδικη απόφαση, η Επιτροπή μείωσε τη χρηματοδοτική συνδρομή η οποία είχε χορηγηθεί από το ΕΤΠΑ στο ΠΕΠ Puglia, για την περίοδο 2000-2006, εφαρμόζοντας κατ' αποκοπήν διόρθωση ύψους 10% για τις πιστοποιηθείσες δαπάνες έως την ημερομηνία αναστολής των ενδιάμεσων πληρωμών. Σύμφωνα με το άρθρο 1 της αποφάσεως αυτής, η χρηματοδοτική συνδρομή του ΕΤΠΑ μειώθηκε κατά 79 335 741,11 ευρώ.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 14 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 5 Μαρτίου 2010, η Ιταλική Δημοκρατία άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.
- 15 Προς στήριξη της προσφυγής του, το εν λόγω κράτος μέλος προέβαλε τέσσερις λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος αντλούντο από παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και από παράβαση του άρθρου 39, παράγραφοι 2, στοιχείο γ', και 3, του κανονισμού 1260/1999 όσον αφορά τους ελέγχους πρώτου επιπέδου, τη λειτουργία της αρχής πληρωμών, καθώς και τους ελέγχους δευτέρου επιπέδου. Με τον τρίτο λόγο, το ως άνω κράτος μέλος προέβαλε έλλειψη αιτιολογίας και παράβαση του άρθρου 39, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1260/1999. Ο τέταρτος λόγος αντλείτο από παράβαση του άρθρου 12 του κανονισμού 1260/1999 και του άρθρου 4, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 438/2001 και από αναρμοδιότητα της Επιτροπής.
- 16 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή και καταδίκασε την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Τα αιτήματα των διαδίκων

- 17 Η Ιταλική Δημοκρατία ζητεί από το Δικαστήριο:
 - να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·
 - να ακυρώσει, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 61 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την επίδικη απόφαση, και
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 18 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- 19 Προς στήριξη της αιτήσεως της αναιρέσεως, η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει τρεις λόγους.

Επί του πρώτου λόγου

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 20 Με τον πρώτο λόγο, η Ιταλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι, στις σκέψεις 37 καθώς και 50 επ. της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε την αρχή της αντιμωλίας και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως, καθόσον εξέτασε από κοινού τον πρώτο και τον δεύτερο λόγο περί της αποτελεσματικότητας και της αξιοπιστίας, αφενός, των ελέγχων πρώτου επιπέδου που διενήργησε η διαχειριστική αρχή και η αρχή πληρωμών και, αφετέρου, των ελέγχων δεύτερου επιπέδου που διενήργησε ο οργανισμός ελέγχου.
- 21 Το εν λόγω κράτος μέλος υποστηρίζει ότι, βάσει της αρχής της αντιμωλίας, το Γενικό Δικαστήριο υποχρεούτο να εξετάσει χωριστά αυτούς τους δύο λόγους, οι οποίοι ήγειραν διαφορετικά πραγματικά ζητήματα, σχετικά με το έργο διακριτών φορέων και σχετικά με εντελώς διαφορετικές παρατυπίες, οι οποίες είχαν επισημανθεί στην επίδικη απόφαση. Επιπροσθέτως, εξετάζοντας από κοινού τους δύο αυτούς λόγους, το Γενικό Δικαστήριο μετέφερε μηχανιστικώς, κατά την αναιρεσείουσα, στον έναν από τους δύο λόγους το σκεπτικό το οποίο εφαρμόστηκε στον άλλον.
- 22 Εξετάζοντας από κοινού τον πρώτο και τον δεύτερο λόγο, το Γενικό Δικαστήριο παρέβη επίσης, κατά την αναιρεσείουσα, την υποχρέωση αιτιολογήσεως των αποφάσεών του. Συγκεκριμένα, παρέλειψε να εκθέσει, κατά τρόπο τόσο αναλυτικό όσο το δικόγραφο της προσφυγής, τους λόγους για τους οποίους έκρινε αβάσιμα τα επιχειρήματα που η Ιταλική Δημοκρατία είχε προβάλει προκειμένου να αμφισβητήσει κάθε μία χωριστά από τις παρατυπίες οι οποίες, εν συνόλω, συνιστούσαν το έρεισμα της επίδικης απόφασης.
- 23 Η Επιτροπή αμφισβητεί το βάσιμο της επιχειρηματολογίας της Ιταλικής Δημοκρατίας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 24 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως επάγεται το δικαίωμα των διαδίκων να τοποθετούνται επί των πραγματικών περιστατικών και των εγγράφων επί των οποίων πρόκειται να στηριχθεί η δικαστική απόφαση, καθώς και το δικαίωμά τους να συζητήσουν τα αποδεικτικά στοιχεία και τις υποβληθείσες ενώπιον δικαστή παρατηρήσεις, καθώς και τους νομικούς ισχυρισμούς τους οποίους έλαβε υπόψη του αυτεπαγγέλτως ο δικαστής και επί των οποίων πρόκειται να στηρίξει την απόφασή του (αποφάσεις Επιτροπή κατά Ιρλανδίας κ.λπ., C-89/08 P, EU:C:2009:742, σκέψεις 52 και 55, καθώς και Επανεξέταση M κατά ΕΜΕΑ, C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, σκέψη 41).
- 25 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι δόθηκε στην Ιταλική Δημοκρατία η δυνατότητα να τοποθετηθεί δεόντως επί των παρατυπιών οι οποίες είχαν επισημανθεί στην επίδικη απόφαση όσον αφορά τους ελέγχους πρώτου επιπέδου, τη λειτουργία της αρχής πληρωμών, καθώς και τους ελέγχους δεύτερου επιπέδου. Επιπροσθέτως, προκύπτει, ιδίως από τις σκέψεις 40, 48 και 60 έως 66 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, ότι το Γενικό Δικαστήριο έλαβε επίσης υπόψη τα επιχειρήματα με τα οποία το οικείο κράτος μέλος αμφισβήτησε την ύπαρξη των παρατυπιών αυτών.
- 26 Όσον αφορά την υποχρέωση αιτιολογήσεως, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο ότι παρέλειψε να απαντήσει σε όλα τα σημεία της επιχειρηματολογίας διά της οποίας η Ιταλική Δημοκρατία αμφισβήτησε τις παρατυπίες οι οποίες είχαν επισημανθεί στην επίδικη απόφαση.

Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αιτιολογήσεως των αποφάσεων που υπέχει το Γενικό Δικαστήριο, δυνάμει των άρθρων 36 και 53, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, δεν συνεπάγεται ότι τούτο οφείλει να παραθέσει αιτιολογία που να ακολουθεί σε όλη τους την έκταση και ένα προς ένα όλα τα επιχειρήματα που διατύπωσαν οι διάδικοι. Η αιτιολογία μπορεί να είναι και έμμεση, υπό την προϋπόθεση ότι παρέχει στους μεν ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να γνωρίσουν τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, στο δε Δικαστήριο επαρκή στοιχεία για να ασκήσει τον αναιρετικό του έλεγχο (αποφάσεις *Coop de France bétail et viande* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-101/07 P και C-110/07 P, EU:C:2008:741, σκέψη 75 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, A2A κατά Επιτροπής, C-318/09 P, EU:C:2011:856, σκέψη 97, καθώς και Γαλλία κατά Επιτροπής, C-559/12 P, EU:C:2014:217, σκέψη 86).

- 27 Στην προκειμένη περίπτωση, επισημαίνεται ότι η αιτιολογία που παρατίθεται στις σκέψεις 69 έως 77 και 79 έως 92 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης καθιστά δυνατόν τόσο για την Ιταλική Δημοκρατία να γνωρίζει τους λόγους για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το σύνολο των επιχειρημάτων με τα οποία αυτή αμφισβήτησε τις καθυστερήσεις κατά την εκτέλεση των ελέγχων πρώτου και δευτέρου επιπέδου, την έλλειψη αξιοπιστίας των προτεινόμενων διορθώσεων και τη δυσλειτουργία της αρχής πληρωμών όσο και για το Δικαστήριο να διαθέτει επαρκή στοιχεία ώστε να ασκήσει τον έλεγχό του. Επιπροσθέτως, το Γενικό Δικαστήριο εξήγησε, στις σκέψεις 60 έως 63 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, τους λόγους για τους οποίους δεν απεφάνθη επί του ζητήματος της προβαλλόμενης ελλείψεως κάθε μίας χωριστά από τις συγκεκριμένες παρατυπίες που οι ελεγκτές της Ένωσης είχαν εντοπίσει, τον Ιανουάριο του 2009, όσον αφορά τους ελέγχους πρώτου και δευτέρου επιπέδου. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί επίσης ως αβάσιμο το επιχείρημα το οποίο αντλείται από παράβαση, από μέρους του Γενικού Δικαστηρίου, της υποχρεώσεώς του αιτιολογήσεως των αποφάσεών του.
- 28 Όσον αφορά την αιτίαση ότι το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε το ίδιο σκεπτικό επί διαφορετικών πραγματικών και νομικών ζητημάτων, διαπιστώνεται ότι αυτή η αιτίαση εκκινεί από προδήλως εσφαλμένη ερμηνεία της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης. Πράγματι, αντιθέτως προς όσα προβάλλει η Ιταλική Δημοκρατία, το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε λεπτομερώς και χωριστά, καταρχάς τα πραγματικά και νομικά ζητήματα σχετικά με τους ελέγχους πρώτου επιπέδου, στις σκέψεις 69 έως 71 και 79 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, εν συνεχεία τα πραγματικά και νομικά ζητήματα σχετικά με τους ελέγχους δευτέρου επιπέδου στις σκέψεις 72 έως 77 και 82 έως 87 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης και, τέλος, τα ζητήματα σχετικά με την αρχή πληρωμών στις σκέψεις 88 έως 92 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης.
- 29 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου και του τρίτου λόγου

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 30 Ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως είναι δυνατόν να διακριθεί σε τέσσερα σκέλη, παρά τον ελαφρώς αδόμητο τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται.
- 31 Με το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού, η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε, στις σκέψεις 40, 63 και 88 έως 93 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν ενώπιόν του. Η παραμόρφωση η οποία περιλαμβάνεται στις εν λόγω σκέψεις επάγεται, κατά το εν λόγω κράτος μέλος, ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη επίσης το άρθρο 39 του κανονισμού 1260/1999, το άρθρο 9 του κανονισμού 438/2001, ενώ παραβίασε και τις αρχές της αναλογικότητας και της εταιρικής σχέσεως.

- 32 Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του ως άνω λόγου, η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει ότι εσφαλμένα το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στις σκέψεις 60 έως 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι παρέιλκε η εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία προσκομίστηκαν προς στήριξη της αμφισβητήσεως της υπάρξεως παρατυπιών οι οποίες είχαν επισημανθεί από τους ελεγκτές της Ένωσης σε δειγματοληπτικό έλεγχο πρώτου επιπέδου τον Ιανουάριο του 2009. Συγκεκριμένα, κατά την αναιρεσεύουσα, προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 40 της επίδικης αποφάσεως, όπου υπογραμμίζεται ότι οι ιταλικές αρχές δεν διόρθωσαν τις ως άνω παρατυπίες, ότι η Επιτροπή πράγματι τις έλαβε υπόψη στο πλαίσιο της επίδικης αποφάσεως. Επιπροσθέτως, πάντα κατά την αναιρεσεύουσα, και το ίδιο το Γενικό Δικαστήριο έλαβε υπόψη, στις σκέψεις 78 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τις προβαλλόμενες παρατυπίες προκειμένου να διαπιστώσει ότι οι έλεγχοι πρώτου επιπέδου δεν ήταν αξιόπιστοι.
- 33 Άρα, κατά την αναιρεσεύουσα, ελλείπει αποδείξεως περί της υπάρξεως συγκεκριμένων παρατυπιών σχετικά με τους ελέγχους πρώτου επιπέδου που διαπιστώθηκαν κατά τον έλεγχο της Επιτροπής τον Ιανουάριο του 2009, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να είχε διαπιστώσει ότι η επίδικη απόφαση αντέβαινε στο άρθρο 39, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1260/1999 και, ιδίως, ότι η κατ' αποκοπήν διόρθωση ύψους 10 % ήταν προδήλως δυσανάλογη.
- 34 Με το τρίτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει ότι η επίδικη απόφαση αντίκειται στις αρχές της αναλογικότητας και της εταιρικής σχέσεως, οι οποίες κατοχυρώνονται στο άρθρο 39 του κανονισμού 1260/1999, καθόσον επιβάλλει κατ' αποκοπήν διόρθωση επίσης ύψους 10 % όσον αφορά τις παρατυπίες σχετικά τις αναθέσεις συμπληρωματικών εργασιών ή πραγματοποιηθείσες μηχανολογικές παρεμβάσεις, ενώ οι ιταλικές αρχές είχαν προτείνει κατ' αποκοπήν διορθώσεις ύψους 25 % για τις εν λόγω παρατυπίες. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο δεν ήταν δυνατόν, όπως υποστηρίζει η αναιρεσεύουσα, να περιοριστεί στη διαπίστωση, στη σκέψη 60 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι εν λόγω διορθώσεις είχαν ληφθεί υπόψη από την Επιτροπή κατά τον υπολογισμό του τελικού ποσού μείωσης της χρηματοδοτικής συνδρομής του ΕΤΠΑ.
- 35 Τέλος, με το τέταρτο σκέλος του λόγου αυτού, η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει παράβαση του άρθρου 4 του κανονισμού 438/2001 και παραβίαση των αρχών σχετικά με το βάρος αποδείξεως.
- 36 Ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να διακριθεί σε τέσσερα σκέλη.
- 37 Το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού αντλείται από παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων, στις σκέψεις 72 έως 74 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Αυτή η παραμόρφωση επάγεται, κατά την Ιταλική Δημοκρατία, ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη επίσης το άρθρο 39 του κανονισμού 1260/1999, παραβίασε τις αρχές της αναλογικότητας και της εταιρικής σχέσεως, ενώ παρέβη και το άρθρο 10 του κανονισμού 438/2001.
- 38 Με το δεύτερο σκέλος του ως άνω λόγου, η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει ότι, καθόσον έκρινε ότι οι έλεγχοι δευτέρου επιπέδου έπρεπε να είχαν φτάσει το προβλεπόμενο στο άρθρο 10 ποσοστό ελέγχου πριν την περάτωση του οικείου προγράμματος, το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το εν λόγω άρθρο. Συγκεκριμένα, από το γράμμα του ίδιου άρθρου, κατά το οποίο οι έλεγχοι δευτέρου επιπέδου πρέπει να διενεργούνται τουλάχιστον για το 5 % της επιλέξιμης δαπάνης «πριν από την περάτωση της παρέμβασης», προκύπτει, κατά την αναιρεσεύουσα, ότι το σύστημα ελέγχων δευτέρου επιπέδου πρέπει να αξιολογείται κυρίως κατά τον χρόνο της περατώσεως αυτής.
- 39 Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους του ίδιου λόγου, η Ιταλική Δημοκρατία προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι έκρινε, στις σκέψεις 84 έως 86 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι το επιχείρημα κατά το οποίο οι διορθώσεις κατόπιν των ελέγχων δευτέρου επιπέδου ανέρχονταν όχι στο ποσόν των 30 950 978,33 ευρώ, αλλά στο ποσόν των 59 186 909 ευρώ ήταν αλυσιτελές, για τον λόγο

ότι η Επιτροπή είχε λάβει υπόψη το σύνολο των διορθώσεων στο πλαίσιο της εκτιμήσεώς της περί του συνολικού ποσού των διορθώσεων κατόπιν των ελέγχων πρώτου και δευτέρου επιπέδου συμψηφισμένων στο ποσόν των 95 672 043, 08 ευρώ.

- 40 Το τέταρτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως αντλείται από παραβίαση των αρχών σχετικά με το βάρος αποδείξεως.
- 41 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος αναιρέσεως είναι अपαραδέκτοι, διότι, καθόσον συνιστούν, κατ' αυτήν, απλή επανάληψη των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν στην πρωτοβάθμια δίκη, σκοπούν στην εκ νέου εξέταση της ουσίας της υποθέσεως από το Δικαστήριο. Εν πάση περιπτώσει, κατά την Επιτροπή, τα επιχειρήματα αυτά είναι αβάσιμα.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

– Επί του παραδεκτού του δευτέρου και του τρίτου λόγου

- 42 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, από τα άρθρα 256, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και 168, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να παραθέτει επακριβώς τα επικρινόμενα σημεία της αποφάσεως της οποίας ζητείται η αναίρεση, καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν κατά τρόπο συγκεκριμένο το αίτημα αυτό (βλ. ιδίως απόφαση Ισπανία κατά Επιτροπής, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, σκέψη 43, καθώς και απόφαση Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου, C-220/14 P, EU:C:2015:147, σκέψη 111 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συναφώς, στο άρθρο 169, παράγραφος 2, του ως άνω Κανονισμού ορίζεται ότι οι προβαλλόμενοι λόγοι και τα προβαλλόμενα νομικά επιχειρήματα προσδιορίζουν με ακρίβεια τα σημεία του σκεπτικού της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου που αμφισβητούνται.
- 43 Επομένως, δεν πληροί τις απαιτήσεις περί αιτιολογήσεως που απορρέουν από τις διατάξεις αυτές αίτηση αναιρέσεως η οποία περιορίζεται στην επανάληψη ή στην κατά γράμμα παράθεση των λόγων και των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Εντούτοις, σε περίπτωση που ο αναιρεσείων αμφισβητεί την ερμηνεία ή την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης από το Γενικό Δικαστήριο, τα νομικά ζητήματα που εξετάστηκαν πρωτοδίκως μπορούν να αποτελέσουν εκ νέου αντικείμενο συζητήσεως κατά την εξέταση αιτήσεως αναιρέσεως. Πράγματι, αν ο αναιρεσείων δεν μπορούσε να στηρίξει, κατά τον τρόπο αυτόν, την αίτησή του αναιρέσεως σε λόγους και επιχειρήματα που είχε ήδη προβάλει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η αναιρετική διαδικασία θα καθίστατο εν μέρει άνευ αντικειμένου (βλ. κατ' αυτήν την έννοια αποφάσεις Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-583/11 P, EU:C:2013:625, σκέψεις 46 και 47, καθώς και Ισπανία κατά Επιτροπής, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, σκέψεις 44 και 45 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 44 Όσον αφορά την ένσταση απαραδέκτου που ήγειρε η Επιτροπή, διαπιστώνεται ότι, με τον δεύτερο και τον τρίτο λόγο που προβάλλει η Ιταλική Δημοκρατία, τούτη δεν σκοπεύει στο να εξασφαλίσει απλή επανεξέταση της προσφυγής που ασκήθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, αλλά αμφισβητεί τις διαπιστώσεις αυτού, οι οποίες περιλαμβάνονται σε συγκεκριμένες σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με τις οποίες η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων και υπέπεσε σε πολλαπλή πλάνη περί το δίκαιο. Επομένως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος δεν αποτελούν απλώς την επανάληψη επιχειρημάτων τα οποία ήδη προβλήθηκαν πρωτοδίκως, αλλά στην πραγματικότητα στρέφονται κατά ουσιώδους μέρους της αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και καθιστούν δυνατόν, κατά συνέπεια, να ασκήσει τον έλεγχό του το Δικαστήριο.
- 45 Επομένως, η ένσταση απαραδέκτου της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

- 46 Όσον αφορά την παράβαση του άρθρου 4 του κανονισμού 438/2001 η οποία προβάλλεται στο πλαίσιο του τετάρτου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, καθώς και την παραβίαση των αρχών σχετικά με το βάρος αποδείξεως, η οποία προβάλλεται τόσο στο πλαίσιο του τετάρτου σκέλους του δευτέρου λόγου όσο και του τετάρτου σκέλους του τρίτου λόγου, επισημαίνεται ότι, καίτοι η Ιταλική Δημοκρατία αναφέρει την εν λόγω πολλαπλή πλάνη περί το δίκαιο στο κεφάλαιο που προηγείται της ανάλυσεως σχετικά με τον δεύτερο και τον τρίτο λόγο, η εν λόγω ανάλυση δεν περιλαμβάνει καμία ένδειξη ως προς τις σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως οι οποίες κατά την Ιταλική Δημοκρατία περιλαμβάνουν την ως άνω πολλαπλή νομική πλάνη, ούτε κάποια επιχειρηματολογία η οποία να αποδεικνύει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε στην προβαλλόμενη πολλαπλή πλάνη. Κατά συνέπεια, τα ως άνω σκέλη του δευτέρου και του τρίτου λόγου είναι απαράδεκτα.
- 47 Όσον αφορά το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου, καίτοι η Ιταλική Δημοκρατία βάλλει κατά των διαπιστώσεων των άρθρων 84 έως 86 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως για λόγο άλλο από την παραμόρφωση των δεδομένων, επισημαίνεται ότι δεν διευκρινίζει την αρχή ή τον κανόνα δικαίου που κατ' αυτήν παρέβη το Γενικό Δικαστήριο καθόσον έκρινε ότι η νομιμότητα της επίδικης αποφάσεως δεν επηρεάστηκε από ενδεχόμενη πλάνη της Επιτροπής αναφορικά με την ταυτοποίηση ορισμένων διορθώσεων οι οποίες προτάθηκαν από τις ιταλικές αρχές ως διορθώσεις κατόπιν των ελέγχων δευτέρου επιπέδου, δεδομένου ότι η Επιτροπή είχε λάβει υπόψη το σύνολο των διορθώσεων αυτών στην επίδικη απόφαση.
- 48 Κατά συνέπεια, το τέταρτο σκέλος του δευτέρου λόγου και το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου, καθόσον το τελευταίο δεν αντλείται από παραμόρφωση των δεδομένων, καθώς και το τέταρτο σκέλος του τρίτου λόγου πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα.
- 49 Εξάλλου, όσον αφορά τα επιχειρήματα με τα οποία η Ιταλική Δημοκρατία προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι παραμόρφωσε το περιεχόμενο ηλεκτρονικού μηνύματος με ημερομηνία 15 Ιουνίου 2009, επισημαίνεται ότι η αναιρεσείουσα δεν προσδιορίζει τις σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως τις οποίες αφορούν οι αιτιάσεις της. Ως εκ τούτου, τα επιχειρήματα αυτά πρέπει ομοίως να απορριφθούν ως απαράδεκτα.
- Επί της ουσίας του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου και του πρώτου και του τρίτου σκέλους του τρίτου λόγου
- 50 Με το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως και το πρώτο και το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου αυτής, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει ότι οι διαπιστώσεις των σκέψεων 40, 63, 72 έως 74, 84 έως 86 και 88 έως 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως αποδεικνύουν ότι υπήρξε παρανόηση της προσφυγής της και περιλαμβάνουν παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων. Η παραμόρφωση αυτή επάγεται, κατά την αναιρεσείουσα, ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη επίσης το άρθρο 39 του κανονισμού 1260/1999, τα άρθρα 9 και 10 του κανονισμού 438/2001, ενώ παραβίασε και τις αρχές της αναλογικότητας και της εταιρικής σχέσεως.
- 51 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, από τα άρθρα 256, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο, αφενός, για την εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών, εκτός αν η ανακρίβεια του περιεχομένου των διαπιστώσεών του προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας που του έχουν υποβληθεί, και, αφετέρου, για την εκτίμηση αυτών των πραγματικών περιστατικών (βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Aalberts Industries κ.λπ., C-287/11 P, EU:C:2013:445, σκέψη 47 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επομένως, η ως άνω εκτίμηση δεν αποτελεί νομικό ζήτημα υποκείμενο στον έλεγχο του Δικαστηρίου, εκτός αν συντρέχει παραμόρφωση των στοιχείων αυτών (βλ. απόφαση Lafarge κατά Επιτροπής, C-413/08 P, EU:C:2010:346, σκέψη 15, καθώς και Activision Blizzard Germany κατά Επιτροπής, C-260/09 P, EU:C:2011:62, σκέψη 51 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 52 Τέτοιου είδους παραμόρφωση υφίσταται όταν, χωρίς να εξετασθούν νέα αποδεικτικά στοιχεία, προκύπτει ότι η εκτίμηση των προσκομισθέντων αποδεικτικών στοιχείων είναι προδήλως εσφαλμένη (απόφαση *Comitato «Venezia vuole vivere»* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-71/09 P, C-73/09 P και C-76/09 P, EU:C:2011:368, σκέψη 153 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εντούτοις, η παραμόρφωση αυτή πρέπει να προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας, χωρίς να χρειάζεται να πραγματοποιηθεί νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων (βλ. απόφαση *General Motors* κατά Επιτροπής, C-551/03 P, EU:C:2006:229, σκέψη 54). Εξάλλου, ο αναιρεσείων ο οποίος προβάλλει παραμόρφωση αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου υποχρεούται να αποδείξει τα σφάλματα αναλύσεως τα οποία, κατά την εκτίμησή του, οδήγησαν το Γενικό Δικαστήριο σε αυτήν την παραμόρφωση (βλ. κατ' αυτήν την έννοια αποφάσεις *Aalborg Portland* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, EU:C:2004:6, σκέψη 50, καθώς και *PepsiCo* κατά *Grupo Promer Mon Graphic*, C-281/10 P, EU:C:2011:679, σκέψη 78).
- 53 Διαπιστώνεται ότι τα επιχειρήματα που στρέφονται κατά των σκέψεων 40, 63 και 72 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως απορρέουν από προδήλως εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως αυτής. Όσον αφορά τις σκέψεις 40 και 72, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο ότι παρέβλεψε το περιεχόμενο του δικογράφου της προσφυγής της Ιταλικής Δημοκρατίας καθόσον έκρινε ότι αυτή δεν αμφισβητούσε καμία από τις παρατυπίες που είχαν επισημανθεί στο πλαίσιο δειγματοληπτικών ελέγχων πρώτου και δευτέρου επιπέδου τον Ιανουάριο του 2009 ή ότι αμφισβητούσε μόνον ορισμένες εξ αυτών. Αντιθέτως, προκύπτει σαφώς ιδίως από τις σκέψεις 60 έως 64 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι το Γενικό Δικαστήριο πράγματι έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η Ιταλική Δημοκρατία αμφισβητούσε το σύνολο αυτών των παρατυπιών.
- 54 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Ιταλική Δημοκρατία, δεν μπορεί να συναχθεί από τη σκέψη 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η επίδικη απόφαση δεν στηρίζεται στις ως άνω παρατυπίες. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ρητώς στην ως άνω σκέψη 63, εξεταζόμενη σε συνδυασμό προς τη σκέψη 58 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι συγκεκριμένες παρατυπίες που είχαν επισημανθεί από τους ελεγκτές της Ένωσης τον Ιανουάριο του 2009 συνιστούσαν «μία από τις αιτιάσεις» που διατυπώθηκαν κατά της λειτουργίας του συστήματος διαχείρισεως και ελέγχου το οποίο εφαρμόστηκε για το ΠΕΠ Puglia.
- 55 Όσον αφορά τις διαπιστώσεις των σκέψεων 73 και 74, 84 έως 86 και 88 έως 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, επισημαίνεται ότι η Ιταλική Δημοκρατία δεν απέδειξε τίνι τρόπω οι διαπιστώσεις του Γενικού Δικαστηρίου συνιστούσαν παραμόρφωση των εγγράφων στα οποία αναφέρεται η αναιρεσεύουσα.
- 56 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί το σύνολο των επιχειρημάτων τα οποία αντλούνται από παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων ως εν μέρει απαράδεκτα και ως εν μέρει αβάσιμα.
- 57 Υπό τις συνθήκες αυτές, τα επιχειρήματα τα οποία αντλούνται από παράβαση του άρθρου 39 του κανονισμού 1260/1999, τα άρθρα 9 και 10 του κανονισμού 438/2001 και τις αρχές της αναλογικότητας και της εταιρικής σχέσεως, και τα οποία η Ιταλική Δημοκρατία βάσισε στην παραμόρφωση η οποία κατ' αυτήν περιλαμβάνεται στις σκέψεις 40, 63, 72 έως 74 και 88 έως 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, επίσης δεν ευσταθούν.
- 58 Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως και το πρώτο και το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν ως εν μέρει απαράδεκτα και ως εν μέρει αβάσιμα.

– Επί της ουσίας του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου

- 59 Με το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου, η Ιταλική Δημοκρατία προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι, στη σκέψη 76 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ερμήνευσε το άρθρο 10 του κανονισμού 438/2001 εσφαλμένα, καθόσον έκρινε ότι για να αρθούν οι αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία του επίμαχου συστήματος διαχειρίσεως και ελέγχου δεν αρκούσε να αποδειχθεί ότι τα ποσοστά ελέγχου που προβλέπονται στο άρθρο αυτό θα είχαν επιτευχθεί κατά τον χρόνο περατώσεως της παρεμβάσεως του ΕΤΠΑ στο ΠΕΠ Puglia.
- 60 Συναφώς, αρκεί η επισήμανση ότι προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 438/2001, κατά το οποίο τα κράτη μέλη μεριμνούν για την ομαλή κατανομή των ελέγχων που πρέπει να διεξαχθούν πριν από την περάτωση της παρεμβάσεως του ΕΤΠΑ καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσιμης περιόδου, ότι οι έλεγχοι δευτέρου επιπέδου πρέπει να διενεργούνται καθ' όλη τη διάρκεια της εν λόγω παρεμβάσεως και όχι μόνο τη στιγμή της περατώσεώς της.
- 61 Συνεπώς, το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

– Επί της ουσίας του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου

- 62 Με το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου, η Ιταλική Δημοκρατία αμφισβητεί τις διαπιστώσεις των σκέψεων 60 έως 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Υποστηρίζει ότι, εφόσον η επίδικη απόφαση βασιζόταν επίσης στις παρατυπίες οι οποίες είχαν επισημανθεί από τους ελεγκτές της Ένωσης στο πλαίσιο δειγματοληπτικών ελέγχων πρώτου επιπέδου τον Ιανουάριο του 2009, το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορούσε να αποφανθεί επί της νομιμότητας της επίδικης αποφάσεως, υπό το πρίσμα του άρθρου 39, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1260/1999 και της αρχής της αναλογικότητας, χωρίς να έχει εξετάσει τα επιχειρήματα με τα οποία η αναιρεσείουσα αμφισβητούσε την ύπαρξη αυτών των παρατυπιών. Επιπροσθέτως, στις σκέψεις 78 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έλαβε και το ίδιο υπόψη, κατά την Ιταλική Δημοκρατία, τις ως άνω παρατυπίες, προκειμένου να διαπιστώσει ότι οι έλεγχοι πρώτου επιπέδου δεν ήταν αξιόπιστοι.
- 63 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί η πάγια νομολογία σχετικά με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), κατά την οποία, δεδομένου ότι το οικείο κράτος μέλος βρίσκεται σε καλύτερη θέση για να συλλέξει και να επαληθεύσει τα αναγκαία στοιχεία για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, στην Επιτροπή απόκειται, προς απόδειξη παραβιάσεως των κανόνων της κοινής οργανώσεως γεωργικών αγορών, όχι να τεκμηριώσει κατά τρόπο εξαντλητικό τον ανεπαρκή χαρακτήρα των διενεργηθέντων από τις εθνικές αρχές ελέγχων ή το παράτυπο των διαβιβασθέντων από αυτές αριθμητικών στοιχείων, αλλά να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για τη σοβαρή και εύλογη αμφιβολία που έχει όσον αφορά αυτούς τους ελέγχους ή αυτά τα αριθμητικά στοιχεία (βλ. κατ' αυτήν την έννοια απόφαση Ελλάδα κατά Επιτροπής, C-300/02, EU:C:2005:103, σκέψεις 34 και 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και Δανία κατά Επιτροπής, C-417/12 P, EU:C:2014:2288, σκέψεις 80 και 81).
- 64 Το οικείο κράτος μέλος δεν μπορεί να ανασκευάζει τις διαπιστώσεις οι οποίες βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία σοβαρής και εύλογης αμφιβολίας της Επιτροπής χωρίς να στηρίζει τα όσα υποστηρίζει σε στοιχεία αποδεικνύοντα την ύπαρξη αξιόπιστου και λειτουργικού συστήματος ελέγχου. Εάν δεν καταφέρει να αποδείξει ότι οι διαπιστώσεις της Επιτροπής είναι έωλες, αυτές συνιστούν στοιχεία ικανά να γεννήσουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη θέσπιση κατάλληλου και αποτελεσματικού συνόλου μέτρων εποπτείας και ελέγχου (βλ. απόφαση Δανία κατά Επιτροπής, C-417/12 P, EU:C:2014:2288, σκέψη 82 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 65 Συνεπώς, στο οικείο κράτος μέλος απόκειται να προσκομίσει την πλέον λεπτομερή και πλήρη απόδειξη περί του αληθούς χαρακτήρα των ελέγχων του ή των αριθμητικών στοιχείων του και, ενδεχομένως, περί της ανακρίβειας όσων διατείνεται η Επιτροπή (απόφαση Ελλάδα κατά Επιτροπής, C-300/02, EU:C:2005:103, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και Δανία κατά Επιτροπής, C-417/12 P, EU:C:2014:2288, σκέψη 83).
- 66 Οι αρχές που απορρέουν από τη νομολογία αυτή εφαρμόζονται *mutatis mutandis* όσον αφορά το ΕΤΠΑ, στοιχείο το οποίο η Ιταλική Δημοκρατία δεν αμφισβήτησε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου. Λαμβανομένης υπόψη της δομής του συστήματος διαχείρισεως και ελέγχου του άρθρου 38, παράγραφος 1, του κανονισμού 1260/1999, κατά το οποίο τα κράτη μέλη φέρουν την ευθύνη σε πρώτο βαθμό για τον δημοσιονομικό έλεγχο των παρεμβάσεων του ΕΤΠΑ, αυτά πράγματι μπορούν ευχερέστερα να συλλέγουν και να επαληθεύουν τα στοιχεία σχετικά με τις παρεμβάσεις αυτές.
- 67 Στην προκειμένη περίπτωση, η Ιταλική Δημοκρατία προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν έλαβε υπόψη στοιχεία βάσει των οποίων αυτή είχε αμφισβητήσει την ύπαρξη των παρατυπιών που είχαν επισημανθεί από τους ελεγκτές της Ένωσης στο πλαίσιο δειγματοληπτικών ελέγχων πρώτου και δευτέρου επιπέδου τον Ιανουάριο του 2009. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά τις διαπιστώσεις του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι συγκεκριμένες επισημανθείσες παρατυπίες συνιστούσαν απλώς και μόνο μία από τις αιτιάσεις που διατυπώθηκαν κατά της λειτουργίας του συστήματος διαχείρισεως και ελέγχου το οποίο εφαρμόστηκε για το ΠΕΠ Puglia και ότι η επίδικη απόφαση βασιζόταν και σε «άλλα κενά» του συστήματος αυτού, ικανά να εγείρουν σοβαρές και εύλογες αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία και την εύρυθμη λειτουργία του.
- 68 Άρα, από την εξέταση του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου και των τριών πρώτων σκελών του τρίτου λόγου, της οποίας τα συμπεράσματα παρατέθηκαν στις σκέψεις 58 και 61 της παρούσας αποφάσεως, προκύπτει ότι, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το σύνολο των επιχειρημάτων με τα οποία η Ιταλική Δημοκρατία αμφισβήτησε τις διαπιστώσεις οι οποίες βασιζόνταν στις ως άνω λοιπές ελλείψεις του συστήματος διαχείρισεως και ελέγχου που εφαρμόστηκε για το ΠΕΠ Puglia, και οι οποίες απορρέουν από τις καθυστερήσεις κατά την εκτέλεση των ελέγχων πρώτου επιπέδου, την έλλειψη αξιοπιστίας των διορθώσεων που προτάθηκαν και από τη δυσλειτουργία της αρχής πληρωμών.
- 69 Επομένως, συνάδει προς τη νομολογία που προαναφέρθηκε στις σκέψεις 63 και 65 της παρούσας αποφάσεως η διατυπωθείσα στη σκέψη 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως κρίση του Γενικού Δικαστηρίου ότι παρείλκε η απόφαση επί της αμφισβητούμενης από την Ιταλική Δημοκρατία υπάρξεως των συγκεκριμένων παρατυπιών που είχαν επισημανθεί κατά τον έλεγχο του Ιανουαρίου του 2009.
- 70 Πρέπει να προστεθεί ότι, στην αίτησή της ανατρέσεως, η Ιταλική Δημοκρατία δεν βάλλει κατά των σκέψεων 109 έως 118 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, βάσει των οποίων το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στην αναλογικότητα της εφαρμοσθείσας κατ' αποκοπήν διορθώσεως, βασιζόμενη στις ελλείψεις του ως άνω συστήματος διαχείρισεως και ελέγχου οι οποίες συνδέονται με τις καθυστερήσεις κατά την εκτέλεση των ελέγχων, στην έλλειψη αξιοπιστίας των διορθώσεων που προτάθηκαν και στη δυσλειτουργία της αρχής πληρωμών, ελλείψεις ικανές να εγείρουν σοβαρές και εύλογες αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία του ως άνω συστήματος και την εύρυθμη λειτουργία του.
- 71 Όσον αφορά την αιτίαση κατά την οποία, στις σκέψεις 78 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έλαβε και το ίδιο υπόψη τις συγκεκριμένες παρατυπίες οι οποίες είχαν επισημανθεί στο πλαίσιο δειγματοληπτικού ελέγχου πρώτου επιπέδου τον Ιανουάριο του 2009, πρέπει να σημειωθεί ότι αντικείμενο του σκεπτικού που αναπτύσσεται στις σκέψεις αυτές δεν είναι αυτές καθεαυτές οι συγκεκριμένες παρατυπίες, αλλά οι αμφιβολίες σχετικά με την ακολουθούμενη πρακτική στον τομέα των δημοσιονομικών διορθώσεων από τις ιταλικές αρχές.

- 72 Επομένως, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο ότι έλαβε υπόψη, στις σκέψεις 78 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τις διαπιστώσεις της Επιτροπής όσον αφορά την αξιοπιστία των δημοσιονομικών διορθώσεων που προτάθηκαν από τις ιταλικές αρχές, κατόπιν της κρίσεως, στις σκέψεις 60 έως 63 της αποφάσεως αυτής, ότι παρείλκε η απόφαση επί της υπάρξεως των παρατυπιών που είχαν επισημανθεί από τους ελεγκτές της Ένωσης σε δειγματοληπτικό έλεγχο ο οποίος έλαβε χώρα τον Ιανουάριο του 2009.
- 73 Επομένως, το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- Επί της ουσίας του τρίτου σκέλους του δεύτερου λόγου
- 74 Με το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, η Ιταλική Δημοκρατία αμφισβητεί τη διαπίστωση η οποία περιλαμβάνεται στη σκέψη 60 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, για τον λόγο ότι αντιβαίνει στις αρχές της αναλογικότητας και της εταιρικής σχέσεως, οι οποίες κατοχυρώνονται στο άρθρο 39 του κανονισμού 1260/1999, η επιβολή κατ' αποκοπήν διορθώσεως επίσης ύψους 10%, καίτοι οι ιταλικές αρχές είχαν προτείνει κατ' αποκοπήν διορθώσεις ύψους 25% όσον αφορά τις παρατυπίες σχετικά τις αναθέσεις συμπληρωματικών εργασιών ή μηχανολογικές υπηρεσίες, οι οποίες είχαν επισημανθεί από τους ελεγκτές της Ένωσης τον Ιανουάριο του 2009.
- 75 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι οι ως άνω δημοσιονομικές διορθώσεις που προτάθηκαν από τις ιταλικές αρχές αφορούν ορισμένες μόνον από τις συγκεκριμένες παρατυπίες που είχαν επισημανθεί από τους ελεγκτές της Ένωσης τον Ιανουάριο του 2009. Επομένως, όπως προκύπτει από τη σκέψη 69 της παρούσας αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο ότι η προβαλλόμενη έλλειψη των εν λόγω συγκεκριμένων παρατυπιών δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της επίδικης αποφάσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Γενικό Δικαστήριο δεν παραβίασε τις αρχές που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη σκέψη καθόσον διαπίστωσε, στις σκέψεις 60 και 62 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα επιχειρήματα αναφορικά με τις ως άνω διορθώσεις, τις οποίες η Επιτροπή είχε λάβει υπόψη κατά τον υπολογισμό του τελικού ποσού της μείωσης της χρηματοδοτικής συνδρομής του ΕΤΠΑ, ήταν αλυσιτελή όσον αφορά την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.
- 76 Επομένως, το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 77 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της ως εν μέρει απαράδεκτη και ως εν μέρει αβάσιμη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 78 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ως άνω Κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Ιταλική Δημοκρατία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**
- 2) Καταδικάζει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)